

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
AFDELING VERBINDINGEN
LANGE HOUTSTRAAT 28-30 • 'S-GRAVENHAGE

'S-GRAVENHAGE, 13 April 1954

Ref. No. 3976

AAN: MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Fotocopie nr: 4.4.233

MP, Wnd. MP, Z,
DGIN, DBI, -/AZ
DAZ

FC

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: DJAKARTA
Inhoud (Paraphrase) —

Datum van afzending: 13-4-54
Datum van ontvangst: 13-4-54

CONFIDENTIEEL

De christen-vervolgingen in Zuid Celebes, waarover laatstelijk handelt dezerzijds schrijven van 8 December 1952 nr. 2012, hebben de laatste maanden, blijkens in de hoofdstad ontvangen rapporten, een onrustbarende omvang aangenomen.

Aangezien deze aangelegenheid de aandacht van internationale kerkelijke kringen bezig houdt en ook de Nederlandse pers hiervoor belangstelling heeft getoond, heb ik gemeend mijn berichtgeving hieromtrent te moeten bespoedigen door U deze telegrafisch te doen toekomen.

Mr. Tambunan, fractie voorzitter van de Parkindo, die in Februari j.l. de Regering reeds vragen stelde in verband met enkele ontvoeringen en moorden in het regentschap Luwu (Palopo), welke in Juli/Augustus vorig jaar hadden plaats gehad, deed nu zeer onlangs de Regering een memorandum toekomen, waarin hij, op grond van rapporten uit Palopo en Malili, een beeld gaf van de ernstige situatie. In het district Malili zouden recentelijk 6500 Christenen zijn geïslamiseerd, nadat een aantal vooraanstaanden onder hen waren doorgeschoten, vele meisjes en vrouwen zouden tot een huwelijk met bendeleden zijn gedwongen, kerken zijn omgezet in mesdjijs, bijbels bij duizenden verbrand of tot sigarettenpapier verwerkt.

Blijkbaar om enige pressie op de Regering uit te oefenen bevat het memorandum de mededeling, dat de Indonesische christengemeenschap, die sterk onder de indruk is van deze gebeurtenissen, overweegt deze zaak voor te brengen bij de Wereldraad van Kerken, met het verzoek, dit door te geven aan de Verenigde Naties.

Blijkbaar heeft deze "hint" zijn uitwerking niet gemist. Het zou de Regering in een wel uiterst onaangename positie brengen, als het overigens loyale christelijk volksdeel min of meer als aanklager der Indonesische Regering voor het internationale forum trad. Zij haastte zich dan ook bij monde van de eerste Vice Premier een uitvoerige verklaring af te leggen over het onderhoud van Mr. Wongsonegoro met Dr. Leimana in diens kwaliteit van afgevaardigde van de Wereldraad van Kerken.

Mr. Wongsonegoro wees er in deze verklaring op dat de gebeurtenissen hadden plaats gehad "binnen het machtsgebied van de benden", en dat een radicale oplossing slechts gevonden kon worden door een algemene operatie op grote schaal. De Vice Premier voegde hieraan toe, dat daartoe de nodige voorbereidingen reeds getroffen werden, en dat voor herstel van de veiligheid o.a. op Celebes een bedrag van Rp. 300.000.000 was uitgetrokken.

Mr. Tambunan verklaarde tegenover Anota dat in afwachting van de aangekondigde acties het voornemen tot inschakeling van internationale organisaties niet ten uitvoer zal worden gebracht, hoewel hij het niet uitgesloten achtte, dat de ontwikkeling der zaken daartoe alsnog zou leiden. Inmiddels heeft Wongsonegoro op 12 dezer aan de pers te kennen gegeven, dat het vragen van hulp aan het buitenland in deze "binnenlandse aangelegenheid" en "a-nationale daad" zou zijn. -2-

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Klappapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).

Ref. nr. 3976

CODETELEGRAM

CONFIDENTIEEL

De commandant van territorium VII, Luitenant Kolonel Warouw, gaf als zijn mening te kennen, dat de tegen de christenen uitgeoefende terreur geen gevolg was van godsdiensthaat, doch van het feit, dat de christen-bevolking aan de bonden geen medewerking wilde verlenen. De Islamietische bevolking, die dit weigerde, zou het even slecht vergaan.

Ik moge in dit verband in herinnering brengen mijn schrijven van 3 December 1952 nr. 1972, in de bijlage waarvan Dr. van Straten als zijn indruk weergaf, dat ook andere dan religieuze motieven de achtergrond vormen van de thans blijkbaar weer opgelaaide terreur.

Voor perscommentaren over deze aangelegenheid moge ik verwijzen naar dezerzijds Persstemmen onder andere nr. 1225 van 8 dezer.

Ik hoop onder meer via het zendingconsulaat over de benarde positie der Indonesische christenen in Zuid Celebes en over de reacties hierop in christelijke en politieke kringen meer bijzonderheden te vernemen, in welk geval ik U hieromtrent nader zal berichten.

VAN BYLANDT 1171.

vii.

Ter beveliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Klappapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afzenders van berichten van codetelegrammen mogen afsluitend door de afz. Verbindingen verwaardigd worden.